

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Programy i metody ochrony przyrody		13.1.1487	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Biologii	Ochrona zasobów przyrodniczych	forma	stacjonarne
		moduł	ochrona przyrody
		specjalnościowy	wszystkie
specjalizacja			
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Piotr Rutkowski; dr Renata Afranowicz-Cieślak; dr Emilia Ossowska; dr Magdalena Lazarus			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Wykład, Ćw. audytoryjne		SZACOWANIE CZASU PRACY	
Sposób realizacji zajęć		Praca w kontakcie z nauczycielem:	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		Udział w wykładzie: 15 godz.	
Liczba godzin		Udział w ćwiczeniach i zaliczeniu ćwiczeń: 30 godz.	
Wykład: 15 godz., Ćw. audytoryjne: 30 godz.		Konsultacje: 5 godz.	
		Zaliczenie wykładu: 2 godz.	
		Praca samodzielna studenta:	
		Przygotowanie pracy zaliczeniowej: 30 godz.	
		Przygotowanie do zaliczenia: 18 godz.	
		RAZEM: 100 godzin	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Dyskusja - Praca w grupach - Wykład problemowy - zajęcia praktyczne w terenie		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		wykład: termin podstawowy - zaliczenie pisemne, termin poprawkowy - zaliczenie ustne ćwiczenia: wykonanie pracy zaliczeniowej	
		Podstawowe kryteria oceny	

Zaliczenie wykładu obejmuje zakres materiału omawianego na wykładach, ocenianego według wskaźnika procentowego zgodnego z Regulaminem Studiów UG. Odbywa się ono w postaci testu pisemnego z pytaniami otwartymi i zamkniętymi, termin poprawkowy – test pisemny jw. lub zaliczenie ustne.

Zaliczenie ćwiczeń obejmuje przygotowanie i omówienie pracy zaliczeniowej, ocenianej zgodnie z Regulaminem Studiów UG.

W przypadku niezaliczenia ćwiczeń nie jest możliwe przystąpienie do egzaminu. Student ma obowiązek uczestniczenia w zajęciach, a w razie nieobecności należy ją usprawiedliwić zgodnie z §12 Regulaminu Studiów UG.

Warunkiem zaliczenia wykładu jest obecność na co najmniej 75% zajęć, natomiast warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uczestnictwo w co najmniej 85% zajęć.

Student ma obowiązek uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach spowodowane nieobecnością na wykładach we własnym zakresie, natomiast braki w wiedzy i umiejętnościach spowodowane nieobecnością na ćwiczeniach w sposób i w terminie wskazanym przez Prowadzącego zajęcia.

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt kształcenia	Ćwiczenia	Wykład problemowy
	Wiedza	
O_W07	test pisemny	
O_W09		
	Umiejętności	
O_U03	test pisemny, obserwacja bieżącej pracy studenta, dyskusja	
O_U07	obserwacja bieżącej pracy studenta, dyskusja	
	Kompetencje	
O_K05	obserwacja postaw studenta	
O_K08	obserwacja postaw studenta	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

Rozumienie problemów i przedstawianie praktycznych rozwiązań z zakresu ochrony przyrody i środowiska. Poznanie programów ochrony przyrody realizowanych na poziomie krajowym i światowym. Poznanie praktycznych form i metod ochrony przyrody bezpośrednio w warunkach terenowych. Poznanie metod czynnej ochrony przyrody in situ i ex situ. Rozumienie przyczyn i kierunków degradacji środowiska oraz znajomość sposobów ochrony komponentów przyrody nieożywionej.

Treści programowe

Typy obszarów chronionych w Polsce, na tle podobnych rozwiązań prawnych w innych krajach Europy i świata. Zastosowanie poszczególnych typów obszarów chronionych do ochrony siedlisk przyrodniczych, ekosystemów, gatunków, krajobrazów, lokalnych osobliwości przyrodniczych, walorów hydrologicznych, geomorfologicznych i geologicznych. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 (akty prawa międzynarodowego i krajowego). Programy rolno-środowiskowe. Rola NGO's w ochronie przyrody. Metody czynnej ochrony przyrody in situ i ex situ. Formy działań z zakresu czynnej ochrony przyrody in situ – introdukcja, reintrodukcja, wspomaganie rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych. Ochrona siedliska gatunku. Renaturalizacja i odtwarzanie siedliska gatunku. Rewaloryzacja terenów zielonych. Metody ochrony drzew i alej. Wyznaczanie, ochrona i utrzymanie korytarzy migracyjnych. Ochrona cennych obiektów przyrody nieożywionej. Formy działań z zakresu czynnej ochrony przyrody ex situ. Uprawa i hodowla zachowawcza. Rola i zadania banków genów. Prawo ochrony przyrody jako praktyczne narzędzie jej ochrony.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

Guziak R., Lubaczewska S. (red.) 2001. Ochrona przyrody w praktyce: podmokłe łąki i pastwiska. PTPP „proNatura”, Wrocław.

Gwiazdowicz D. J. (red.) 2004. Ochrona przyrody w lasach. I. Ochrona zwierząt. Polskie Towarzystwo Leśne Oddział Wielkopolski, 141 ss.

Gwiazdowicz D. J. (red.) 2005. Ochrona przyrody w lasach. II. Ochrona szaty roślinnej. Polskie Towarzystwo Leśne Oddział Wielkopolski, 189 ss.

Matuszkiewicz W. 2014. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa

Olaczek R. (et al.). 1996. Instrukcja sporządzania planów ochrony dla rezerwatów przyrody. Projekt. MOSZNiL, Warszawa.

B. Literatura uzupełniająca

- Andrzejewski R. (red.). 1991. Ekologiczne podstawy gospodarowania środowiskiem przyrodniczym. Wizje - problemy - trudności. Materiały CPBP 04.10 77:1-328.
- Armand D.L. 1980. Nauka o krajobrazie. PWN, Warszawa.
- Drobnik J. 2007. Zielnik i zielnikoznawstwo, PWN, Warszawa.
- Dzwonko Z. 2007. Przewodnik do badań fitosocjologicznych. Sorus, Poznań, 312 ss.
- Gacka-Grzeškiewicz E., Wiland M. (red.) 1994. Ochrona przyrody i krajobrazu w planowaniu przestrzennym gmin. IOŚ, Warszawa.
- Górski W., Herbich J., Koss M., Kuklik M., Lazarus M., Łęczyński L., Pawliczka vel Pawlik I., Skóra K., Szmidt K., Woźniakowski A., Wszalek-Rożek K., 2015. Rewitalizacja szaty roślinnej i wydmych siedlisk przyrodniczych Cypla Helskiego. (pr. zb. Jacek Herbich, Krzysztof Skóra red.) Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk, 178 ss.
- Olaczek R. (red.). 1988. Zasoby glebowe i roślinne. Użytkowanie - zagrożenie - ochrona. PWRiL, Warszawa.
- Zarzycki K., Tacik-Trzcińska H., Różański W., Szeląg Z., Wołek J., Korzeniak U. 2002. Ekologiczne liczby wskaźnikowe roślin naczyniowych Polski. Instytut Botaniki PAN, Kraków.
- Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z. (red.) 1992. Lista roślin zagrożonych w Polsce. Inst. Botaniki im W. Szafera, Kraków.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
<p>Efekty uniwersalne i obszarowe PRK: P6S_WG, P6S_WG1, P6S_WG2, P6S_UW, P6S_UU, P6S_UW2, P6S_UW3, P6S_KK</p> <p>Efekty kształcenia dla kierunku OZP: O_W07, O_W09, O_U03, O_U07, O_K05, O_K08</p>	<p>– przedstawia metody i sposoby ochrony przyrody i środowiska na poziomie krajowym oraz światowym, w tym monitoringu przyrodniczego (O_W07)</p> <p>– objaśnia związki między osiągnięciami nauk przyrodniczych a możliwościami ich wykorzystania w życiu społeczno-gospodarczym z uwzględnieniem zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (O_W09)</p>
	<p>Umiejętności</p> <p>– wyszukuje i korzysta z dostępnych źródeł informacji biologicznej, w tym ze źródeł elektronicznych oraz krytycznie je analizuje (O_U03)</p> <p>– wyciąga poprawne wnioski na podstawie analizy i syntezy danych pochodzących z różnych źródeł (O_U07)</p>
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>– rozumie potrzebę podnoszenia własnych kompetencji oraz aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności (O_K05)</p> <p>– systematycznie aktualizuje wiedzę przyrodniczą i zna jej praktyczne zastosowania (O_K08)</p>
Kontakt	
piotr.rutkowski@biol.ug.edu.pl	